ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

1982
4
САКАВІКА
ЧАЦВЕР
№ 8 (1346)
Выходзіць раз у тыдзень

Выдаецца з мая 1922 года

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

"Беларускі універсітэт"

тэлетайп

• Учора • Сёння • Заўтра •

ПА ВЫНІКАХ ДЗЕЙНАСЦІ

штабоў «Камсамольскага пражэктара» горада Мінска бюро ГК ЛКСМБ прызнала пераможцам у групе вышэйшых навучальных устаноў штаб «КП» БДУ імя У. І. Леніна.

Н. ПАЎСЦЮК.

З ЛЕКЦЫЯЙ

пра міжнароднае становішча перад вялікай аўдыторыяй студэнтаў, супрацоўнікаў і выкладчыкаў універсітэта выступіў член Саюза журналістаў СССР, лектар Усесаюзнага таварыства «Веды» А. І. Дзёмін.

С. ІВАНОВА.

ПРЫЁМНАЯ КАМІСІЯ

Белдзяржуніверсітэта распрацавала чатыры маршруты прафарыентацыі, па якіх выедуць групы выкладчыкаў і супрацоўнікаў БДУ, каб пазнаёміць старшакласнікаў, маладых рабочых, калгаснікаў і ваеннаслужачых у розных гарадах Беларусі са старэйшай навучальнай установай рэспублікі. Першая такая група ў саставе 25 чалавек паехала ў Віцебскую вобласць.

Т. САХАШЧЫК.

НА ЎСЕСАЮЗНЫМ

мемарыяле імя генерала Д. Карбышава па вольнай барацьбе, які адбыўся ў канцы лютага ў Гродна, студэнт IV курса фізічнага факультэта Л. Баразна заняў першае месца, выканаўшы нарматыў майстра спорту СССР.

Н. КРОЙТАР,
старшыня
спортклуба універсітэта.

ЗАМЕЖНЫЯ СТУДЭНТЫ

факультэта журналістыкі сустрэліся з Героем Савецкага Саюза Р. Н. Мачульскім, які ў гады Вялікай Айчыннай вайны быў сакратаром Мінскага падпольнага абкома партыі, кіраваў злучэннем народных мсціўцаў Мінскай і Палескай абласцей.

Б. ЯЎСЕЙЧЫК.

АЛЬМАНАХ

«Творчасць журналіста» ў трынаццаты раз падрыхтаваны на факультэце журналістыкі. У яго ўвайшлі лепшыя навуковыя працы, вершы, апавяданні, публіцыстычныя выступленні і крытычныя артыкулы студэнтаў журфака. Над выпускам працавалі студэнты-пяцікурснікі пад кіраўніцтвам прафесара Е. Л. Бондаравай.

У. АБРАМОВІЧ.

ГАНАРОВЫ ЗНАК— ВЕТЭРАНУ ПАРТЫІ

ВЕТЭРАНУ ленінскай партыі, Герою Савецкага Саюза Аляксандру Васільевічу Кірсанаву, гады пасляваеннай мірнай працы якога прайшлі ў Беларускім дзяржаўным універсітэце імя У. І. Леніна, уручаны памятны знак «50 гадоў знаходжання ў КПСС».

Слаўная біяграфія Аляксандра Васільевіча неадрыўна ад гераічнай гісторыі Савецкай краіны. З 1920 года ён у радах Чырвонай Арміі.

Удзельнік грамадзянскай вайны, ён амаль з першых дзён Вялікай Айчыннай са зброяй у руках абараняў Радзіму на Паўднёвым, Сталінградскім, Цэнтральным і Беларускім франтах. У час фарсіравання Дняпра на Брагінскім кірунку ў ноч на 28 верасня 1943 года стралковая дывізія пад камандаваннем А. В. Кірсанава захапіла плацдарм і паспяхова адбівала варожыя атакі...

Ганаровы грамадзянін г. п. Брагін, г. Калінкавічы Гомельскай вобласці, генерал-маёр у адстаўцы А. В. Кірсанаў да 1960 года служыў у радах Савецкай Арміі. А потым многія гады працаваў прарэктарам Белдзяржуніверсітэта.

НА ЗДЫМКУ: прадстаўнікі партыйнага бюро універсітэта, рэктарата, партарганізацыі фізічнага факультэта, дзе на партыйным уліку стаіць Аляксандр Васільевіч, віншуюць ветэрана з уручэннем ганаровага знака.

Фота В. Шачака.

● НА МАРШЫ СБА

ВЕЧАР ПРАЦОЎНАЙ СЛАВЫ

ГУЧАЦЬ са сцэны будатрадаўскія песні. Углядаюся ў твары сяброў са СБА «Таварыш» — напэўна кожны ўспамінае свой працоўны семестр, які быў для нас першым. Не, мы не ехалі за тысячу кіламетраў. Месца нашай дыслакацыі было недалёка ад Мінска. Спачатку нашы скептыкі з асцярогай аднесліся да выбару такога месца. Лічылі, што толькі дзе-небудзь у Карэліі ці Якуціі па-сапраўднаму можна зведаць будатрадаўскую рамантыку. Але ў хуткім часе гэтыя думкі адпалі.

Галоўнае, як гаварыў наш камандзір Саша Папко, што мы ўсе разам. І ад таго, як будзем працаваць і адпачываць, залежыць наша будатрадаўскае жыццё.

Сапраўды яно было цікавым, незабыўным... На вечары працоўнай славы сабраліся байцы трох мінулагодніх СБА факультэта журналістыкі. Ёсць што ўспомніць будатрадаўцам, ёсць што расказаць тым, у каго яшчэ працоўнае лета наперадзе.

Пра будатрад імя Амельянюка, які працаваў у Карэліі, красамоўна расказалі слайды, якія дэманстравалі і дапаўнялі каментарыямі яго байцы.

Канцэртную праграму паказалі на вечары байцы жаночага студэнцкага атрада імя Веры Харужай, што працавалі ў Стаўрапольскім краі.

Факультэцкае свята будатрадаў было не толькі дэманстрацыяй мінулагодніх дасягненняў. Яно стала прыступкай да новага працоўнага семестра, падрыхтоўка да якога ідзе ўжо поўным ходам.

І. ПАПКО,
баец СБА «Таварыш».

САРДЭЧНА ВІНШУЕМ!

Загадчык кафедры ураўненняў матэматычнай фізікі факультэта прыкладной матэматыкі **МІКАЛАЙ ІОСІФАВІЧ ЮРЧУК** 17 лютага ў Інстытуце матэматыкі АН СССР абараніў дысертацыю на атрыманне вучонай ступені доктара фізіка-матэматычных навук па тэме «Метад энергетычных няроўнасцей у даследаванні дыферэнцыйна-аператарных ураўненняў».

У Інстытуце літаратуры АН СССР 18 лютага доктарскую дысертацыю на тэму «А. В. Луначарскі і фарміраванне марксісцкай літаратурнай крытыкі» абараніў загадчык кафедры рускай савецкай літаратуры **ІГАР ПАЎЛАВІЧ КАХНО.**

Другую доктарскую дысертацыю абараніў нядаўна ў Інстытуце педагогікі АН СССР загадчык кафедры агульнага і славянскага мовазнаўства **АДАМ ЯЎГЕНАВІЧ СУПРУН.** Яго тэма — «Лінгвадыдактычныя праблемы навучання рускай мове ў беларускай школе».

* * *

Паспяхова абаранілі кандыдацкія дысертацыі ў студзені, лютым 1982 года:

ГЕНАДЗЬ АЛЯКСЕЕВІЧ ХАЦКЕВІЧ — факультэт прыкладной матэматыкі навуковы кіраўнік прафесар **Г. А. Мядзвездзеў;**

АЛЯКСАНДР МАРКАВІЧ ЛЮДЧЫК — фізічны факультэт, навуковы кіраўнік дацэнт **І. П. Зяцькоў;**

ЮРЫЙ ПЯТРОВІЧ МАРКАЎ — факультэт радыёфізікі і электронікі, навуковы кіраўнік прафесар **А. Ф. Чарняўскі;**

ГАННА ІВАНАЎНА БАСАВА — філалагічны факультэт, навуковы кіраўнік прафесар **Л. М. Шакун;**

МІКАЛАЙ РЫГОРАВІЧ ПРЫГОДЗІЧ — філалагічны факультэт, навуковы кіраўнік прафесар **Л. М. Шакун;**

ЛІДЗІЯ ФЁДАРАЎНА КУЗНЯЦОВА — кафедра марксісцка-ленінскай філасофіі гуманітарных факультэтаў, навуковы кіраўнік прафесар **В. С. Сцёпін;**

ВЕНІЯМІН ЯЎГЕНАВІЧ ЯЦУК — кафедра гісторыі філасофіі і логікі, навуковы кіраўнік прафесар **А. С. Кляўчэня;**

ЖАННА ІВАНАЎНА ДРОНСКАЯ — кафедра французскай і іспанскай мовы, навуковы кіраўнік дацэнт **М. І. Берлін;**

МІКАЛАЙ ФЁДАРАВІЧ ГОЛУБЕЎ — НДІ ПФП, навуковыя кіраўнікі прафесар **В. Д. Ткачоў,** дацэнт **А. В. Латышаў.**

Жадаем новых творчых поспехаў!

● СЕКЦЫЯ ЛЕКТАРАЎ-МІЖНАРОДНІКАЎ

ПАВЫШАЮЦЬ МАЙСТЭРСТВА

ПРАЙШЛІ першыя заняткі секцыі лектараў-міжнароднікаў, якая створана на базе гістарычнага факультэта і кафедр грамадскіх навук. У ходзе работы секцыі лектары будуць павышаць сваё прафесійнае майстэрства і метадычны ўзровень. Прадугледжаны мерапрыемствы па прыцягненню ў рады лектараў-міжнароднікаў аспірантаў і студэнтаў, якія закончылі школу маладога лектара, для падрыхтоўкі іх да актыўнай лектарскай работы.

«Ва ўмовах абвастрэння міжнароднай абстаноўкі,— гаворыцца ў пастанове ЦК КПСС «Аб 60-й гадавіне ўтварэння Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік», — выкліканага палітыкай імперыялізму, перш за ўсё амерыканскага, першаступеннае значэнне для лёсу чалавецтва мае актыўнае ажыццяўленне ленінскай стратэгіі міру, якую адстойвае наша партыя і дзяржава». Лектары-міжнароднікі заклікаены яшчэ актыўней тлумачыць студэнтам і працоўным Мінска і рэспублікі Праграму міру.

На першых пасяджэннях секцыі з цікавымі паведамленнямі аб некаторых праблемах сучаснага міжнароднага становішча выступілі лектары-міжнароднікі: дацэнт кафедры гісторыі КПСС гуманітарных факультэтаў В. В. Бянькоўскі і выкладчык кафедры палітэканоміі У. М. Мархонька. Актыўны ўдзел у рабоце секцыі прымаюць дацэнты і выкладчыкі Ф. І. Мельнік, І. Ф. Раманоўскі, К. А. Даўгучыц, М. У. Жаўно і іншыя.

У плане работы — абмеркаванне найбольш складаных праблем міжнароднага становішча, правядзенне сустрэч у студэнцкіх аўдыторыях, вечары пытанняў і адказаў, выезды на прадпрыемствы, у калгасы і саўгасы, рабочыя інтэрнаты.

К. ОСІПАЎ,
кіраўнік секцыі, дацэнт
кафедры гісторыі СССР
эпохі сацыялізму.

ПРЫСТУПКА ДА МАРЫ

РАНІЦА. Студэнты спяшаюцца на заняткі. У шумных калідорах хімічнага факультэта ўсталёўваецца цішыня. Я застаюся адна на другім паверсе. Уважліва ўглядаюся ў фотаздымкі выдатнікаў хімфака. «Імі ганарыцца наш факультэт» —чытаю ўверсе. Якія розныя позіркі, выразы твараў, характары і шляхі да навукі.

Асаблівa доўга затрымліваюся каля аднаго фотаздымка. На ім студэнтка чацвёртага курса, ленінская стыпендыятка Галіна Грэчка.

Яшчэ ў дзяцінстве марыла яна стаць настаўніцай. А ў сёмым класе ўпершыню сустрэлася з прадметам, які стане яе любімым — хіміяй.

— У вялізных ураўненнях і складаных хімічных формулах, якія для многіх здаваліся незразумелымі, я знаходзіла асаблівую прыгажосць. Усё гэта было для мяне так незвычайна, што я ўспрымала хімію як музыку, як паэзію,— расказвае Галіна.

З залатым медалём закончыла яна сярэднюю школу і вырашыла займацца любімай справай. Але так здарылася, што на хімічны факультэт БДУ прыйшлося паступаць двойчы. І вось мара здзейснілася.

— Калі я ўпершыню прыйшла на хімфак,—успамінае Галя,— усё мне тут здалося цікавым, вартым увагі.

Аб тым, што Галіне назначана Ленінская стыпендыя, сама яна даведалася амаль што ў апошнюю чаргу. Глядзела на спіс, чытала і перачытвала сваё прозвішча... І вучыцца на выдатна стала яе ўнутранай неабходнасцю.

Потым Галя ўдзельнічала ў Рэспубліканскай алімпіядзе па фізічнай хіміі і заняла першае месца. Было нялёгка, але думка аб тым, што яна прадстаўляе родны факультэт, надавала сілы.

Не адзін раз выкладчыкі прапаноўвалі: «З тваімі здольнасцямі трэба абавязкова ісці пасля заканчэння універсітэта ў аспірантуру». Але для Галіны далейшы шлях у жыцці ўжо вызначаны — яна будзе выкладчыцай хіміі, будзе вучыць дзяцей таму, што сама палюбіла ўсёй душой.

У час летняй практыкі Галіна працавала важатай у піянерскім лагеры «Рамонак» пад Бабруйскам. І зараз мільгаюць у яе вачах вясёлыя агеньчыкі, калі расказвае пра той час, пра штодзённыя і незабыўныя піянерскія справы.

І. САЎЧУК.

«ЯНА РАЗУМЕЕ...»

АДНОЙЧЫ мне трэба было трапіць у інтэрнат № 2. Дакумента з сабой не было. «Ну,— думаю,—як-небудзь правруся».

...Сядзіць на варце жанчына. І вочы добрыя-добрыя. «Пусціць, і пра студэнцкі білет не спытае!» Як ішоў — так і падаўся міма...

— Малады чалавек, пачакайце! — голас рашучы.

Дзе там «пачакайце». Толькі праз тры паверхі прыпыніўся аддыхацца.

Расказаў хлопцам.

— Эх, і навошта ты Ірыну Іванаўну пакрыўдзіў,— абурыліся сябры.— Растлумачыў бы ўсё, яна б зразумела.

Сорамна стала. Іду назад. Вахцёр глядзіць з дакорам:

— Што, задаволены? Ад старой уцёк? Каб мне з паўвека адкінуць, тады б паглядзелі, хто каго!

— Колькі ж вам гадоў? — спытаў.

— Ды трошкі ёсць,— засмяялася жанчына.

Высветлілася, што Ірына Іванаўна Іванова крыху старэйшая за Вялікую Кастрычніцкую.

— Рэвалюцыю добра памятаю, хаця мне тады пяць гадоў было,— твар Ірыны Іванаўны стаў крыху сумным. — Мабыць таму, што цяжка нам было ў той час. Чацвёра дзяцей і маці адна. Пра вучобу нават не думалі. Хаця б пражыць як... А потым ленінскі дэкрэт выйшаў... У школу пайшла.

Давялося жанчыне паспытаць гора за сваё жыццё... У гады вайны была ў эвакуацыі, у Бухары. Муж на фронце. Дачку сама гадавала...

Прыйшла доўгачаканая перамога. А разам з ёю і дзве трагічныя звесткі: адзін брат загінуў пад Віцебскам, другі прапаў без вестак...

Але Ірына Іванаўна на лёс не крыўдзіцца...

— Жыву, як усе. У інтэрнаце сем гадоў працую. Разам з вамі, студэнтамі, і сама маладзейшай раблюся. Вось і бегаць навучыцце...— смяецца.

— Прабачце, калі ласка,— мне зноў зрабілася няёмка.— Больш не буду.

— Ды што там. Дзеці вы яшчэ.

«І сапраўды, — падумаў я, — для гэтай жанчыны мы ўсе яшчэ дзеці. Хаця сярод нас і вусатыя, і лысаватыя ёсць. Усіх яна ведае ў твар. Для кожнага знойдзе добрае слова...».

Мы пасябравалі з Ірынай Іванаўнай.

У. ДАШУК.

СА СВЯТАМ 8 САКАВІКА!

...Сакавік —
гэта
месяц-выбраннік,
Прыродай падказаны
ўсім.
Не шкадуйце
пралесак ранніх
Маці,
жонкам,
любімым сваім!..

Не забыць незабыўнае

ВОЛЬГА СІЛАНЦЬЕЎНА КЛІМОВІЧ — загадчыца склада. З яе рук усе падраздзяленні атрымліваюць канцылярскія і бытавыя тавары, інвентар, неабходныя ў вялікай і складанай гаспадарцы БДУ.

— І шыла, і мыла — усё ў мяне,—жартуе Вольга Сіланцьеўна.

Амаль усё пасляваеннае жыццё гэтай жанчыны так ці інакш звязана з універсітэтам. У пяцідзесятыя гады яна працавала вахцёрам у юрыдычным інстытуце, потым — камендантам аднаго з інтэрнатаў. А калі спатрэбіўся загадчык склада — прыйшла сюды. За сваю шматгадовую добрасумленную працу В. С. Клімовіч да 60-годдзя БДУ ўзнагароджана граматай Вярхоўнага Савета БССР.

Але сённяшняя гаворка з ёю — зусім пра іншае. Незнарок закранула я нейкі балявы нерв... Вольга Сіланцьеўна ўспамінае вайну.

— Ведаеш,—гаворыць яна,— цяжкі камень у мяне на душы. Можа, калі выкажуся, лягчэй стане... Ты, напэўна, чытала кніжку «Я з вогненнай вёскі»... Там і пра нас напісана, пра вёску Люцін Магілёўскай вобласці. На маіх вачах хаты гарэлі, людзі. Як цяпер, усё памятаю: страшэнныя тыя падрабязнасці ўсё жыццё ў вачах стаяць... Прабач, што плачу. Не магу расказваць па-іншаму.

...Мне нельга перабіваць, не трэба баяцца пауз, я павінна толькі слухаць. Кожнаму чалавеку, хоць раз у жыцці, патрэбна, каб яго выслухалі...

— Дом наш самы крайні ад лесу стаяў — адно добра было. Як толькі немцы паказваліся, мы туды ўцякалі. Пачулі аднойчы стрэлы, выбеглі з дому, бачым: цугам немцы ідуць, усю вёску акружылі. Што рабіць! Уцякаць ужо позна. Сядзім з сёстрамі ля акенца, быццам замерлі. Маці толькі, запалоханая, па хаце мітусіцца...

А потым усіх жыхароў сагналі на выган, падзялілі: жанчыны — у адзін бок, мужчыны — у другі. Стаім, галосім, развітваемся адзін з адным. Маленькіх дзяцей было загадана кінуць на зямлю...

Вельмі цяжка ўспамінаць пра гэта Вользе Сіланцьеўне. І боль тая ўжо, здаецца, загаілася. Толькі ўсё да гэтага часу жудасныя сцэны вайны мрояцца ёй, не даюць спакойна спаць.

— Вось датляваюць апошнія бярвенні іх хаты. Маці корпаецца ў зямлі, на папялішчы, быццам знайсці штосьці хоча. Глянеш туды, дзе стаяла суседская хата, а позірк бяжыць далей, далей, няма на чым спыніцца... Нечая згорбленая постаць рухаецца насустрач, набліжаецца. Можна разабраць ужо і словы жудаснага енку. Гэта суседка галасіла. Яе мужыка разам з іншымі мужчынамі загналі ў старую школу, зачынілі дзверы, падпалілі. Доўга потым на гэтым месцы розныя металічныя рэчы знаходзілі — то гузік, то сцізорык. Дарэчы, фотаздымак нашай суседкі разам з дзецьмі ў кніжцы гэтай змешчаны. Мабыць, памятаеш!

...Мы сядзім у маленькім пакойчыку ў Вольгі Сіланцьеўны на рабоце. «Добра, што сёння так мала наведвальнікаў», — толькі паспела я падумаць, як пачула добразычлівае:

— Добры дзень, Вольга Сіланцьеўна!

— А, хлопцы... Гэта з геафака,—паведаміла яна мне.—Ну, давайце свой ліст.

Вольга Сіланцьеўна папраўляе акуляры, прачытвае накладную:

— Так, кардон — трэба ўзважваць. Лента ліпкая — тры, вёдры ацынкаваныя — чатыры...

— Вольга Сіланцьеўна, наша з вамі свята набліжаецца...

— Жанчыны майго пакалення павінны быць вытрыманымі, — адгукнулася яна. — Разумееш, забыць усё тое мы не можам, не ўмеем. Але трэба памятаць і іншае: дзеля чаго засталіся жывымі... Каб вырошчваць дзяцей, гадаваць унукаў, займацца сваёй справай на зямлі.

А. ЛЫСЮК.

Для першакурсніц вытворчага патока механіка-матэматычнага факультэта першая студэнцкая сесія прайшла паспяхова. Пачаўся другі семестр. Цяпер у іх самая звычайная лекцыя. Выкладчык знаёміць студэнтаў з курсам «Алгебра і аналітычная геаметрыя». Паяўляюцца на дошцы і знікаюць лічбы, формулы, графікі. Уважліва слухаюць студэнткі, хутка запаўняюцца старонкі канспектаў. Першакурсніцы разумеюць, што сёння ўжо ідзе падрыхтоўка да чарговых экзаменаў.

Фота В. ШАЧАКА.

ДАБРАТА

ЖАНЧЫНА размаўляла па тэлефону. Прыемны, гучны голас, які можа быць толькі ў добрых людзей.

Калі пазнаёміліся, Антаніна Фёдараўна крыху збянтэжылася. Не чакала. Потым ажывілася, стрымана ўсміхнулася. І зноў жа, усмешка цёплая, шчырая.

— Не ведаю, што і казаць. Біяграфія самая звычайная.

Больш як 32 гады працуе ва універсітэце Антаніна Фёдараўна Алейнікава. Толькі гэта, мабыць, не галоўнае, за што яна ў другі раз узнагароджана Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР.

...Здаецца, галоўная рыса яе характару — дабрата. Адсюль жа і імкненне не падвесці таварышаў па працы, адданасць справе, добрасумленнасць, вялікая патрабавальнасць да сябе.

Прыгадваецца адзін выпадак. У час вайны сям'я жыла ў сяле Вязаўка Курылаўскага раёна. Бацька памёр, праз некаторы час загінуў на фронце старэйшы брат. Тых грошай, што зарабляла маці, не хапала. Акрамя Тоні, раслі яшчэ малодшыя брат і сястра. І 16-гадовая дзяўчынка, нягледзячы на вялікае жаданне закончыць школу, ідзе працаваць. Спачатку дыктарам і машыністкай у мясцовай рэдакцыі радыёвяшчання, потым сакратаром у газеце.

Аднойчы, выконваючы рэдакцыйнае заданне, дапазна затрымалася ў пасёлку Горны. Была восень, ішоў дождж. Дзяўчыне прапаноўвалі застацца. Але Тоня не паслухалася, пайшла. Ішла ночку, праз лес, перамагаючы страх.

Тоня ведала, — яе там чакаюць. Не хто іншы, а яна ў 4 гадзіны раніцы павінна прыняць і запісаць матэрыял аб звестках з фронту, а потым змясціць яго ў газеце. Не з'явіцца — значыць падвесці рэдактара... Такой на ўсё жыццё і засталася Антаніна Фёдараўна. І тады, калі працавала машыністкай, і зараз, калі яна з'яўляецца загадчыцай кабінета гісторыі КПСС прыродазнаўчых факультэтаў.

Як толькі паявілася магчымасць, закончыла вячэрнюю школу, потым гістарычнае аддзяленне завочнага факультэта

Заўсёды, не шкадуючы сіл і часу, яна з душой выконвала любое даручэнне. А іх за час работы ва універсітэце было шмат. У 1951—1953 гадах — сакратар камсамольскага бюро, тры гады — адказны сакратар арганізацыі таварыства «Веды» (на грамадскіх пачатках), член партбюро хімічнага факультэта, член вучэбна-выхаваўчай камісіі пры парткоме універсітэта, член праўлення раённай і гарадской арганізацыі таварыства «Веды»...

І сапраўды, шмат зроблена гэтай жанчынай. З яе дапамогай арганізуюцца шматлікія сустрэчы з ветэранамі Вялікай Айчыннай вайны, праводзяцца экскурсіі па Мінску, месцах баявой славы, чытаюцца тэматычныя лекцыі...

Той, хто заходзіў у чытальную залу хімічнага факультэта, напэўна, заўважыў новую выстаўку кніг, прысвечаную 60-годдзю ўтварэння СССР. Тут таксама не абышлося без дапамогі Антаніны Фёдараўны.

Яна ніколі не скажа: «Мая хата з краю». Шмат цяжкасцей і перажыванняў выпала на долю гэтай жанчыны. Але так здарылася, што ўвесь час побач былі людзі, якія ёй дапамагалі. Можа таму Антаніна Фёдараўна любіць іх, а яны, адчуваючы дабрату, хінуцца да яе, раяцца.

Н. ЖУКАВА.

Людміла Рабушка — адна з лепшых студэнтак фізічнага факультэта. Усе сесіі яна здае паспяхова. А з апошняй, сёмай, у яе залікоўцы толькі «выдатна». Люда — камсамольскі важак сваёй групы.

Фота В. ШАЧАКА.

ЧАЛАВЕК ВЯЛІКАГА СЭРЦА

У ДРУКАРНЮ БДУ Н. Ф. Алькіна прыйшла 18-гадовай дзяўчынай адразу ж пасля вайны. Ды так і засталася тут. Авалодала прафесіяй наборшчыцы. Прывыкла, уцягнулася ў работу. Але галоўнае, што надоўга, на ўсё жыццё затрымала яе ў гэтай друкарні, — гэта маленькі, але на дзіва зладжаны калектыў. Цяпер ужо і сказаць цяжка, якім чынам і дзякуючы каму стварыўся тут ён. Але Ніна Фёдараўна не пажадала развітацца з супрацоўнікамі, нават калі надышоў пенсійны ўзрост. Задоўга да гэтага часу вырашыла: калі прапануюць застацца — застануся. А не прапанаваць ёй, старэйшаму майстру, не маглі...

З вялікай павагай, цеплынёй і ўдзячнасцю гавораць пра яе рабочыя: і тыя, хто ведае Алькіну шмат гадоў, і маладыя дзяўчаты, што прыйшлі ў друкарню зусім нядаўна. І кожны, з кім бы я ні гаварыла, як першую і галоўную рысу Ніны Фёдараўны адзначае яе чуласць. І радасць, і горыч, і боль, і шчасце кожнага яна ўспрымае, як сваё. Калі трэба суцешыць — дапамажа неадкладна і тактоўна, каб дапамагаю сваёй не зрабіць балюча. Яна не ўмее рабіць балюча. Недзе глыбока ў сэрцы гэтай жанчыны гарыць маленькі агеньчык, які ўвесь час дасылае людзям праменьчыкі цяпла і святла свайго. І людзям побач з Нінай Фёдараўнай заўсёды добра. «Бо калі разумее цябе нехта і разумее так, як хацелася б, забываешся на ўсе нягшчасці свае і крыўды, і праца, якая б цяжкая ні была, лягчэйшай робіцца», — сказала мне Яніна Фёдараўна Вашкевіч, адна з першых вучаніц Алькінай.

Цяжка ўявіць друкарню без Ніны Фёдараўны. Трыццаць сем гадоў жыцця свайго аддала ёй Алькіна. Тут і ў партыю ўступіла. І амаль 50 вучаніц падрыхтавала. Тут пакінула шмат дабраты і пяшчоты свайго вялікага сэрца.

Верным сябрам, вопытным майстрам, сапраўдным чалавекам называюць яе людзі.

Л. МАЛАШЭНЯ.

ШЧЫРЫ ТАВАРЫШ

УВОГУЛЕ наша мысленне выпрацоўвае стэрэатыпны вобраз выдатніцы. Увесь час — вучоба. Убок усё тое, што перашкаджае канспектаваць, сядзець у бібліятэках да самага іх закрыцця. А потым яшчэ дома ўсё паўтарыць, замацаваць. І так кожны дзень.

На жаль, сярод выдатнікаў сустракаюцца і такія.

Але нядаўна мне пашанцавала сустрэць дзяўчыну, якая арганічна аб'ядноўвае ў сваім працоўным дні вучобу і адпачынак.

Святлана Амяльянец кожную сесію здае на «пяць», выконвае абавязкі старшыні савета выдатнікаў, курыруе акадэмічны сектар групы і паспявае не толькі ў чыталку, але і ў кіно ці тэатр, прачытаць цікавую кнігу ды ўрэшце проста пагуляць.

Гэта ўжо восьмая яе вясна ў Мінску. Прыехала яна з Брэсцкай вобласці пасля васьмігодкі.

Пасля заканчэння тэхнікума — праца ў вылічальным цэнтры Міністэрства прамысловага будаўніцтва. Шэсць месяцаў працавала і ўвесь гэты час марыла аб тым, каб працягваць вучобу. Думала паступаць ва універсітэт і рыхтавалася.

Трэба заўважыць, што Святлана закончыла тэхнікум з чырвоным дыпломам, і пры паступленні ў БДУ (дакументы падала на ФПМ) яна павінна была здаваць адзін экзамен — матэматыку.

Іменна ў гэты час Света адкрыла для сябе новы свет — паэзію. Больш за ўсё прыцягвала чысціня і зачараванасць вершаў Лермантава. Можа і яны трохі дапамаглі ёй у пераадоленні цяжкасцей.

Калі ўжо ўступны экзамен быў ззаду і «пяцёрка» расчыніла дзверы ва універсітэт, прыйшло задавальненне і радасць.

У дзканаце я спытаў пра Святлану Амяльянец. З адказу зразумеў: стаяцца да яе з павагай і ведаюць як добрасумленную студэнтку, якая атрымлівае стыпендыю імя К. Маркса, шчырага і ветлівага таварыша.

С. ТРУСЕВІЧ.

Камсорг групы другога курса біяфака Вольга Запольская.

СЯБАР І ДАРАДЧЫК

НЕ ВЕДАЮ, як гэта назваць: традыцыя ці нешта іншае. Але так ужо атрымліваецца, што калі ў аўдыторыю заходзіць новы выкладчык, мы, студэнты, амаль усё ведаем пра яго: як ён чытае лекцыі, вядзе семінарскія, прымае экзамены. Вядома, адкуль — старэйшы курс, як эстафету, перадаў.

Аб Людміле Андрэеўне Паўловіч, дацэнце кафедры эканамічнай геаграфіі СССР, гавораць прыкладна так: патрабуе глыбокіх, трывалых ведаў. У яе і двойку лёгка схапіць, і на лекцыі трэба абавязкова хадзіць (а то адпрацоўваць прыйдзецца). Але праз некалькі заняткаў студэнты разумеюць: патрабаванні ў Людмілы Андрэеўны звычайныя, якія і патрэбны. Выкладчыца імкнецца даваць матэрыял як мага шырэй, цікавей. Дэвіз яе вызначыць няцяжка: як выкладаю, так і патрабую.

Атмасфера на яе лекцыях творчая. Напрыклад, ездзілі студэнты-географы ў Сібір. Гэты факт Людміла Андрэеўна выкарыстала ў час адпаведнай лекцыі. Студэнты падрыхтавалі выступленні, расказалі аб новабудоўлях Сібіры, прынеслі слайды. Актыўным быў кожны ў аўдыторыі...

Якія гады ў педагагічнай рабоце яна можа назваць гадамі найбольш памятнымі ў жыцці? Напэўна, 1973—1978 гг. Людміла Андрэеўна тады была куратарам адной з груп геафака. Пяць гадоў пройдзена нага ў нагу са студэнтамі. Не ўсе калегі разумелі, чаму Паўловіч з раніцы да вечара на факультэце: рыхтуе вечары, «агеньчыкі», праводзіць шматлікія сустрэчы з цікавымі людзьмі. Такі ўжо чалавек Людміла Андрэеўна. Калі бярэцца за справу, дык аддае ёй усю душу.

Вядома, калі збіраліся ўсёй групай ісці ў паход, тэатр ці кіно, ніхто не думаў аб тым, як заняць у сацыялістычным спаборніцтве паміж студэнцкімі групамі універсітэта першае месца. Гэта перамога была для студэнтаў разам з Людмілай Андрэеўнай поўнай нечаканасцю. Потым і ўзнагарода за поспех — паездка ў Ясную Паляну і Прыбалтыку. І для кожнага яна была не толькі куратарам, але і надзейным старэйшым сябрам.

У групе былі людзі розных узростаў — ад 17 да 23 гадоў, меліся непазбежныя «двойкі» і «тройкі», сутыкаліся процілеглыя погляды і густы. Стварыць мікраклімат узаемаразумення — задача цяжкая. Зараз Людміла Андрэеўна ганарыцца сваімі вучнямі. У кожнага з іх даўно ўжо самастойная сцежка ў жыцці, але яны часта пішуць свайму былому куратару, каб па студэнцкай звычцы падзяліцца радасцю, расказаць аб сабе, параіцца.

Якой мэтай кіруецца Паўловіч-выкладчык у сваёй штодзённай рабоце? Па-першае, навучыць свайму прадмету так, каб не было ў студэнтаў прабелаў у ведах. Многім на геафаку вядома, што на практычці студэнты вядуць урокі па канспектах яе лекцый. Падругое, пакінуць след у душы чалавека, падзяліцца з ім сваімі думкамі, назіраннямі.

Людміла Андрэеўна лічыць, што геаграфію сваёй Радзімы павінен ведаць кожны культурны чалавек. І студэнты яе таксама ў гэтым упэўнены.

Р. МАРЧУК.

НАШЫМ СЯБРОЎКАМ!

У РЭДАКЦЫЮ ПРЫЙШОЎ ДОПІС (СВОЕАСАБЛІВЫ МАНАЛОГ) МУЖЧЫН З НАГОДЫ 8 САКАВІКА.

НАШЫ СЯБРОЎКІ! У чым радасць ад сустрэч з вамі? Чаму вы такія? Гэтыя вочы, гэтыя вусны і валасы, якія пахнуць надаждом. Гэты носік і канспекты па ўсіх прадметах.

Таварышы студэнткі! Назад! Хопіць! У бібліятэках дзяўчаты, у студсавеце дзяўчаты. Дзе ж хаваюцца гэтыя хлопцы? Нават у інтэрнаце адны бабулькі на вахце.

А вось яны — моцная палавіна чалавецтва — мяшкі пад вачыма к трэцяму курсу, жываты — на пятым. Хто можа быць такім задаволены?

Яны і стыпендыю ўсе атрымліваюць, нашы дзяўчаты, з гэтым мы ўжо звыкліся. Яны і выглядаюць лепш за нас — мы таксама ўжо пагадзіліся. Яны апранаюцца прыгажэй. Зараз мы спрабуем што-небудзь ужыць—модныя джынсы, гальштук на шыю (толькі калі ваенка). Але ж з мяшкамі пад вачыма і гальштукам на шыі далёка не паедзеш.

Нашы мілыя замужнія студэнткі, наша ўпрыгожанне. Уставаць рана, гатаваць снеданне, збіраць дзіця і гэтага тыпа на заняткі! Самой на хаду праглынуць маленькі кавалачак, паспець прычасацца. Прыйсці на лекцыі і ўсё канспектаваць. Потым прыбегчы дамоў, накарміць сына і гэтага тыпа. І бегаць, і прыбіраць, і шыць... А раніцай будзільнік толькі для цябе. Для цябе будзільнік, як для цябе агонь пліты, натоўп і таўкатня. А ты паправіш валасы і бягом. І кахаюць цябе якраз не за гэта: да гэтага прывыклі. Кахаюць за другое — за вейкі твае, за вусны, і за слабасць, і за пяшчоту тваю. Паспрабуй заставацца слабай, прабягаючы пяцьдзесят кіламетраў. А ты ўмудраешся. І я цябе кахаю за ўсё. Толькі прашу, прыпыніся на бягу, стань стройна, паглядзі ў люстэрка, папраў прычоску. І зноў уперад...

А мы чакаем цябе. Чакаем усюды. З кветкамі і без. Са словамі і моўчкі. На вуглу і дома. Прыходзь! І ў дождж і ў снег... І абавязкова на 8 Сакавіка...

ХАРАКТАРЫСТЫКА

— ПАКАЖЫЦЕ, калі ласка, ваш пашпарт і ваенны білет,— сказаў ён.

— Я паказаў.

— І даведку з ЖЭКа.

Я прынёс даведку.

— І характарыстыку з апошняга месца работы.

— Калі ласка.

— Маральна ўстойлівы,— прачытаў ён і недаверліва паглядзеў на мяне,— вядзе вялікую грамадскую работу, з'яўляецца донарам... Ну, што ж, Леначка, ён мне таксама падабаецца. Я не супраць вашага шлюбу.

«Ну і бацька, — сцепануўся я. — Як добра, што яна на яго зусім не падобна».

Пажаніліся мы.

І хутка высветлілася, які ў яе характар.

І чаму толькі я ў свой час характарыстыку ў яе не папрасіў?

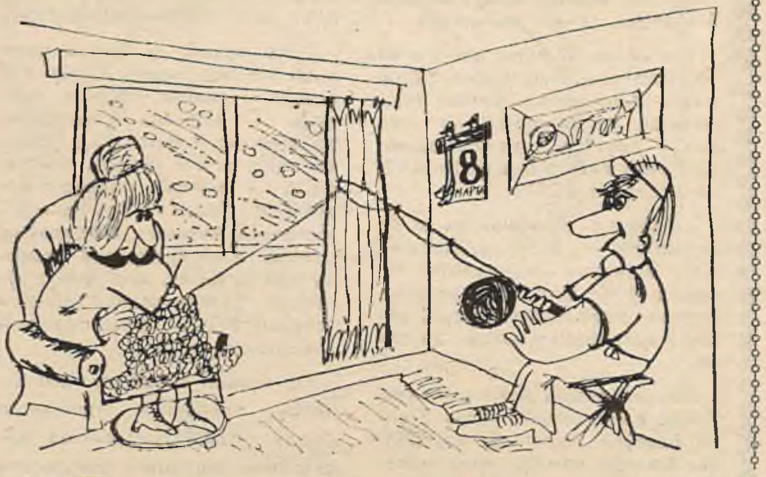

ВЕТЛІВАСЦЬ

ШМАКАЎ заўсёды лічыў сябе ветлівым.

Ён самааддана будзе стаяць у аўтобусе, нават калі ёсць шмат свабодных месц. І лепш адарве сваё вуха ў роспачы ад несправядлівасці суддзі, чым дазволіць сабе свіснуць на стадыёне. А кашлянуць у кіно?! У час сеанса?! Ды няхай ён задыхнецца, але гэтаму не бываць...

І трэба такому здарыцца — Шмакаў закахаўся.

Таню, у якой былі цёмна-сінія, пяшчотныя вочы, ён убачыў на танцпляцоўцы. Ветлівасць не дазваляла Шмакаву проста так падыйсці да яе і спытаць імя, але ён цвёрда вырашыў у першы зручны момант запрасіць дзяўчыну на танец і тады...

Грымела музыка. Таню заўважыў адразу. Усё, здаецца, як мае быць, але крыху замінала суседка Светка, якая круцілася побач і ўсё пра нешта балбатала.

«Перарваць яе — нявetліва. З другога боку, яшчэ хто падумае, што яна мая дама,— засумняваўся Шмакаў.— Не. Трэба пачакаць, пакуль адыйдзе».

Але дзяўчына, як назло, не адыходзіла...

Прайшло хвілін сорак. За пятнаццацігадовай суседкай з'явілася маці, і Шмакаў з палёгкай адчуў сябе свабодным.

«Цяпер ці ніколі!» — вырашыў ён, калі аб'явілі апошні танец, і рушыў да лаўкі, дзе сядзелі дзяўчаты. Таня заўважыла яго, і сінія вочы яе яшчэ больш засінелі ад шчасця.

— Дазвольце вас... — ледзь вымавіў Шмакаў.

— Вы мяне? — ускочыла са свайго месца пышная бландзінка.

«Што ж гэта робіцца... — разгубіўся хлопец, — але нельга адмовіць». І павёў сваю незапланаваную партнёршу ў цэнтр залы. Апошняе, што ён заўважыў, — сінія слёзы ў вачах Тані.

«Нічога, пасля танцаў я яе ўжо не ўпушчу...»

— Хто з кім танцуе, той таго і праводзіць дадому,— зароў мікрафон.

Нафарбаваная бландзінка моцна прыціснулася да Шмакава. А Шмакаў заўсёды лічыў сябе ветлівым.

...Дадому Таня ішла з Воўкам Петрыкавым з суседняга пад'езда...

ДЫЯЛОГ

ЗВЯРТАЮЦЦА да паэта, які скончыў факультэт журналістыкі:

— Скажыце, з чаго вы пачалі свой шлях у літаратуру?

— Са скандалу. Нідзе не хацелі браць мае вершы.

— І чым гэты скандал закончыўся?

— А ён яшчэ не скончыўся.

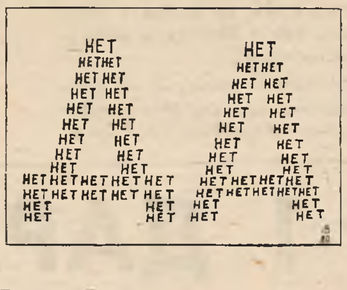

Без слоў.

НОВАЕ ПРА ШЭФАЎ

КОЖНЫ студэнт хімічнага факультэта за адзін экзамен губляе да трох кілаграмаў! Да такога вываду прыйшлі піянеры падшэфнай школы № 8, якія вось ужо некалькі гадоў запар утрымліваюць вымпел лепшых зборшчыкаў макулатуры.

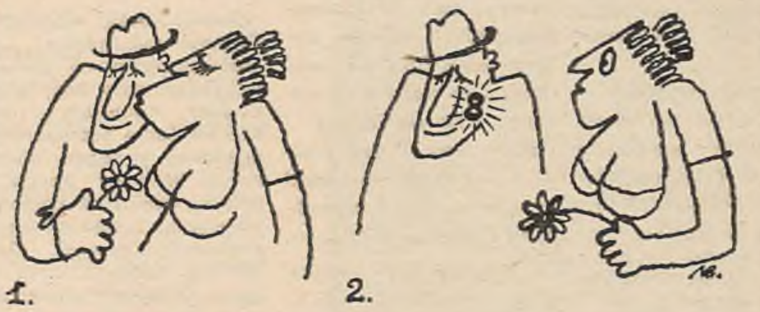

Матэрыялы для сакавіцкага выпуску Лірычна-Іранічнага ФакультэТа (ЛІФТ) падрыхтаваў У. Дашук. На яго ж сумленні і адказнасць за знойдзеныя малюнкі.

ПРЫЙШОЎ САКАВІК. Снег яшчэ ляжыць гурбамі, але ён стаў шэрым і шчыльным, цяжкім ад вады. Пачарнелі ўкатаныя дарогі, па канаўках пабеглі першыя ручайкі. Яны яшчэ не журчаць па-вясноваму гучна, а па начах марозу ўдаецца спыніць іх бег, але ўсё роўна ўсюды адчуваецца вясна.

Весялей запелі сініцы, заўзята зачырыкалі вераб'і, вылез на прызбу пагрэцца шэры кот. Ясныя дні напоўніліся ззяннем неба, празрыстымі сталі сасулькі і звонкім капеж. Можа, зіма яшчэ рыхтуе сюрпрызы перад сваім уходам?

«Но не удержишь птицу,
Коли весна на юге,
К дому она стремится,
Хоть и остались вьюги».

Усё абуджаецца ў прыродзе. Хутка запыляць арэшнік і алешына. Ужо непрыкметна для нас у пупышках абуджаецца жыццё: дрэвы рыхтуюцца апрануць новы ўбор. Зусім хутка, у красавіку, «заплачуць» бярозы.

«Песенка снега спета.
Песня весны поется!»

А. ВАЛОШЫН.

Фотаэцюд **В. Шачака.**

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КПБ.

4 сакавіка 1982 г.

АТ 21163. Зак. 481.

220080 МІНСК-80, УНІВЕРСІТЭЦКІ ГАРАДОК, ГЕАГРАФІЧНЫ КОРПУС, п. 14.

ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар В. П. ВАРАБ'ЁЎ